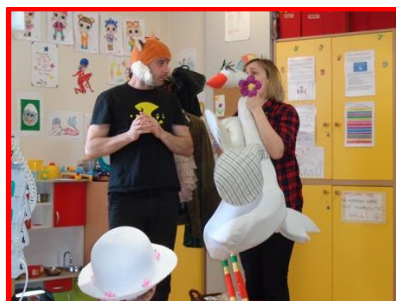

PROGRAM KULTURE U SVIBNJU 2019.

5. svibnja 2019. učenici Škole u bolnici gledali su kazališnu predstavu Dječjeg kazališta Dubrava „Ezop u crticama“ u briljantnoj izvedbi glumačkog para Stele Švob i Hrvoja Horvata. Predstava je to koja već 3. put gostuje u Zavodu za onkologiju i hematologiju „Dr. Mladen Čepulić“ i uvijek iznova razveseli i pouči mnogim mudrostima hospitalizirane učenike. Učenici su imali priliku upoznati Ivu Lehunšek Panić, redateljicu predstave i Sandru Banić Naumovski, ravnateljicu kazališta i pozdraviti Vesnu Klaić s kojom kontinuirano surađujemo kroz program Kreativni sat u bolnici od 2005. godine. Vedro, zaigrano, poučno, maštovito, vrijeme ispunjeno dječjim smijehom...

15. svibnja 2019. velik broj učenika Škole u bolnici i njihovih roditelja okupili su se oko Marije Starčević, edukatorice iz Zoološkog vrta grada Zagreba i njezinih dviju suradnica Ane i Marije. One su pokazale učenicima brojne zanimljive predmete iz životinjskog svijeta i tako potaknule sve nas na brojna pitanja na koja su strpljivo odgovarale. Učenici su proučavali devinu dlaku, rogove jelena i jarca, uspoređivali pero noja i papige are, čeljust vuka i kornjače... Čudili su se zmijskoj čeljusti i saznali po čemu je posebna i sve o opasnosti zmijskog otrova. Na kraju dinamičnog razgovora učenici su odigrali zanimljivu igru – zamislili su da imaju dvije ženke i jednog mužjaka odabrane životinje i u natjecateljskoj igri gađanja u metu „naselili“ životinje na otok. Uz nesebično bodrenje svakog natjecatelja naučili su kako se otok može naseliti nekim životinjskim vrstama. U vedrom raspoloženju Marija je najavila susret za dva tjedna kada će se javiti iz Zoološkog vrta grada Zagreba putem videokonferencije te će učenici imati priliku iz bolnice gledati zanimljive stanovnike iz Maksimira.

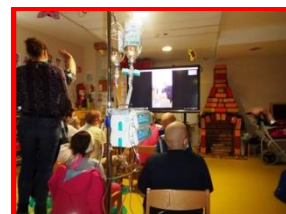
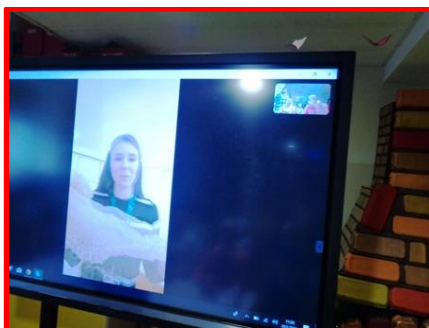
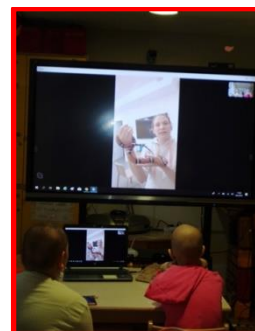
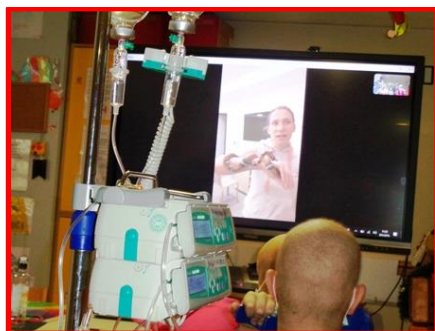
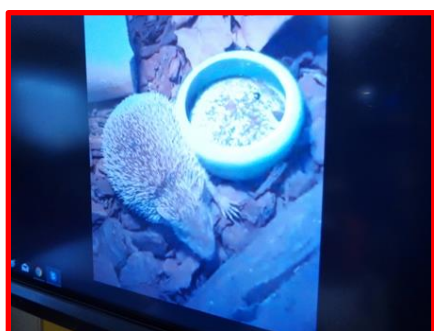

22. svibnja 2019. velik broj učenika Škole u bolnici i njihovih roditelja okupio se na „Tribini u gostima“. Uz Hrvoja Kovačevića, voditelja ovog hvalevrijednog projekta ugostili smo Tita Bilopavlovića, dječjeg književnika. On je učenicima čitao svoje pjesme o biljkama i životinjama iz knjige „Abeceda u polju i u šumi“. Pjesme su im se dopale i nasmijale ih. Potom im je interpretirao pjesme iz zbirke pjesama „Oprosti, volim te“. Stariji učenici su se rado prisjetili „Paunaša“ i pohvalili gospodina Bilopavlovića. Pitali su ga gdje bi mogli nabaviti njegove knjige, kako je i zašto počeo pisati, je li oduvijek znao da će postati književnik... Poznati su im i Hrvojevi romani pa su i za njega imali brojna pitanja. Nakon ugodnog i poučnog razgovora gosti književnici fotografirali su se s djecom i svakome napisali nekoliko lijepih rečenica za sjećanje na zajedničke trenutke.

Za moje Lare,
s ljubavlju
T. Bilopavlović
u Zagrebu, 22. Svibnja
2019.

29. svibnja 2019. u 11 h započeli smo realizaciju projekta „ZOO škola“. Ni kišni dan niti boravak u bolnici nisu onemogućili učenike Škole u bolnici u dogovorenom posjetu Zoološkom vrtu grada Zagreba. Doduše, bio je to virtualni posjet. Videokonferencijskom vezom spojili smo se s edukatorima Zoološkog vrta u Maksimiru. Marija Starčević, naša dugogodišnja suradnica i redovita gošća Škole u bolnici u Zavodu za onkologiju i hematologiju „Dr. Mladen Čepulić“ Klinike za dječje bolesti Zagreb danas je vodila učenike i njihove roditelje u virtualnu šetnju: najprije su ona i njezini suradnici predstavili zanimljive dijelove životinja – zub i lubanju slona, rogove različitih životinja, svlak (zmijsku košuljicu), kornjačin oklop itd. i objasnili njihovu ulogu. Učenike su najviše razveselile životinje koje su vidjeli: zmiju koja se grijala omotavajući se oko ruke edukatorice, ježić koji je sramežljivo pokazao kako se hrani, štakorica koja je pozirala pred kamerom, mišić... Razgovarali su o pticama, antilopama... Pitanja su se redala jedno za drugim, a Marija je strpljivo odgovarala na njih. Na kraju su učenici oduševljeno pljeskali i dogovorili smo da će se javljanje iz Zoološkog vrta nastaviti jednom mjesečno i iduće školske godine.

15. svibnja 2019. – U mnogim bajkama, pričama i legendama spominju se tajanstvena bića koje nazivamo vilenjacima. Na samom početku radionice prisjetili smo se u kojim sve bajkama i pričama smo se susreli s njima. Prisjetili smo se Kosjenke i Regoča, Trnoružice, Petra Pana i još puuno drugih. Razgovarali smo o njihovom izgledu, imaju li dobre ili loše karakteristike, vole li ili ne vole ljude... Našu današnju radionicu smo posvetili vilama i vilenjacima jer se 13. svibnja obilježava **Dan vilenjaka**. Zajedno smo pogledali što nam o vilenjacima ima za ispričati sveznajući internet. Vilenjak je stvorenje koje se pojavljuje u raznim mitologijama npr. germanskoj i slavenskoj. U početku su bili zamišljeni kao mala bića i bogovi plodnosti, a izgledali su kao mladi ljudi i žene, prelijepi te su živjeli u šumama, pod zemljom, u spiljama ili u izvorima i zdencima. Bili su dugovječni ili besmrtni te su imali magične moći. Ljudske su visine i izgleda, samo što imaju duge šiljaste uši. Nemaju ni brade ni brkova. Besmrtni su i imaju moć nad prirodom.

Vilenjaci su mitološka bića koja donose sreću. Povezujemo ih sa srećom i djetelinom s četiri lista. Vjeruje da je vilenjak nastao iz zmaja Hydre jer vilenjake povezujemo s vodom i srećom, a vilenjaci se rode svaki put kad netko ubere ili pojede djetelinu s četiri lista. Istraživali smo što se o vilama govori u hrvatskoj (slavenskoj) mitologiji. Mit o vilama zajednički je mnogim slavenskim narodima, uključujući i hrvatski narod te je jedan od najraširenijih i najstarijih mitova. U hrvatskoj mitologiji kao natprirodna bića postoje samo vile, tajanstvene žene koje žive u prirodi, uglavnom po gorama, uz jezera i potoke ili u njima, pored izvora ili u zemlji u posebnim pećinama i jamama. Vile nalikuju ljudskim ženama, diči ih posebna ljepota i, za razliku od Zvončice, nemaju krila. Visoke su i vitke, imaju bujnu kosu koja je ili raspuštena ili spletena u pletenice. Nose bijelu odjeću, a ponekad na glavi imaju zlatnu krunu, zlatnu zvijezdu ili zimzelen vijenac.

U nekim pričama vile imaju nekoliko fizičkih mana. U jednoj verziji im kosa užasno smrdi, a u drugoj verziji umjesto ljudskih stopala imaju mačje šape, konjska kopita ili kopita mazge i magarca te kozje ili goveđe noge koje onda dobro skrivaju. Možda je to razlog zašto vile jako vole konje. Ako nekome konj ostane izvan staje preko noći, igraju se s njim do zore i spletu mu grivu u pletenice. Vile su uglavnom dobre ili neutralne, ali oko njih treba biti oprezan jer ih je lako naljutiti. Pomažu ljudima tako da im daju korisne stvari, pastirima znaju čuvati stado dok spava, liječe ljude travama ili ih uče koje trave imaju ljekovita svojstva. Zalutalom putniku pokazuju put, jačaju vojnike i uspavljaju dijete koje plače u kolijevci. Ponekad vile postavljaju uvjet da osoba kojoj su dale dar ne smije pogledati dar dok ne dođe kući. Ako osoba poklekne i pogleda, dar se pretvori u ugljen, ljusku od jajeta i slično. Djetelina s četiri lista poznata je u Slavoniji kao vilinska trava i osobi koja je nađe donijet će sreću i bogatstvo, ali i veliku nesreću ako djetelinu baci u vatru. Dan vilenjaka je danje dan koji je posvećen malim irskim vilenjacima. Irski vilenjak ili leprechaun, patuljastog je rasta, odjeven u zeleno. Prema nekim legendama donosi sreću. Među korijenjem ili na sličnim mjestima sakuplja blago, a čovjeku koji ga uspije uloviti i izmamiti iz njega prisegu da će ih dovesti do tog blaga. Po pričama oni su bili postolari koji su novac zarađen od izrađenih cipela stavljali u lonac koji su sakrivali na kraju duge. Ukoliko bi neko uspio uloviti Leprechauma, ovaj bi mu morao ispuniti tri želje.

22. svibnja 2019. – Ujedinjeni narodi proglasili su 22. svibnja *Međunarodnim danom biološke raznolikosti* kako bi ukazali na veliku ulogu koju biološka raznolikost ima u održivom razvoju. Republika Hrvatska pridružila se svijetu u nastojanjima za očuvanje biološke raznolikosti i unaprjeđenje zaštite prirode, a Hrvatski sabor je, donošenjem Zakona o zaštiti prirode, odredio da se 22. svibnja na Međunarodni dan biološke raznolikosti obilježava i *Dan zaštite prirode u Hrvatskoj*. Na samom početku smo odigrali igru asocijacije i pogledali kratak dokumentarni film (<https://youtu.be/B8WHKRzkCOY>).

Biološka raznolikost je harmonija. Ona je poput glazbe. Poslušajte je, uživajte u njoj i čuvajte je. Od malenog mrava do divovske sekvoje, od ptica koje lutaju visinama do riba koje plivaju morima, svaka je vrsta poput note koja toj prekrasnoj glazbi daje sklad – predivno bogatstvo raznolikosti života Zemlje na kojoj živimo. Naša je Zemlja tako posebna i čudesno lijepa. Očuvanje biološke raznolikosti na Zemlji od iznimne je važnosti za čovjekov život. Prirodna vegetacija pročišćava vodu i zrak, te sprječava eroziju tla. Kukci i ptice oprašuju usjeve. Biljke i gljive važne su u proizvodnji lijekova. Konvencija o biološkoj raznolikosti međunarodni je pravni instrument za „očuvanje biološke raznolikosti, održivo korištenje njegovim komponentama i poštenu i nepristranu raspodjelu koristi koje proizlaze iz korištenja genetskim resursima“. Danas imamo pristup većoj raznolikosti hrane nego što su to imali naši roditelji, djedovi ili bake. Iako su ponude sve raznovrsnije, globalna prehrana u cjelini (ono što ljudi zapravo jedu) postaje sve homogeniziranija, što je opasno. Ovogodišnje obilježavanje Međunarodnoga dana biološke raznolikosti usredotočuje se na biološku raznolikost kao temelj naše hrane i zdravlja i kao ključni katalizator za preobrazbu prehrambenih sustava i poboljšanje zdravlja ljudi. Cilj teme jest poticanje znanja i širenje svijesti o biološkoj raznolikosti i zdravim ekosustavima. Tema govori i o raznolikosti koju pružaju naši prirodni sustavi, bitni za ljudsko postojanje i dobrobit na Zemlji, istodobno pridonoseći drugim ciljevima održivoga razvoja, uključujući ublažavanje klimatskih promjena, obnovu

ekosustava, čišću vodu i dovoljno hrane. U posljednjih sto godina više od 90 % sorti usjeva nestalo je s polja poljoprivrednika. Polovina pasmina mnogih domaćih životinja izgubljena je, a svih 17 glavnih ribolovnih područja na svijetu sada se lovi na svojim održivim granicama ili iznad njih. Lokalni su sustavi proizvodnje hrane ugroženi, uključujući srodna autohtona, tradicionalna i lokalna znanja. Uz ovaj pad agrobiodiverzitet nestaje, a time i bitno znanje tradicionalne medicine i lokalne hrane. Gubitak raznovrsne prehrane izravno je povezan s bolestima ili čimbenicima rizika za zdravlje, kao što su dijabetes, pretilost i neuhranjenost, te izravno utječe na dostupnost tradicionalnih lijekova.

Na samom kraju smo paveli dijalog o tome na koji način mi možemo biti pokretači promjene u današnjem svijetu. Neke od stvari koje možemo učiniti kako bismo očuvali i održivo se koristili bioraznolikošću za svoje blagostanje: smanjiti potrošnju mesa, smanjiti rasipanje hrane, jedimo i kupujemo sezonsku hranu, kupujemo hranu od lokanih proizvođača, kompostirajmo ostatke hrane, smanjimo pakiranje hrane uporabom vreća za višekratnu uporabu ili ponovnim korištenjem staklenim posudama ili spremnicima, izbjegavajmo plastiku za jednokratnu uporabu kao što su plastične slamke, šalice za kavu, plastični pribor za jelo, posude ili plastične boce s vodom,...

29. svibnja 2019. – Današnju radionicu nazvali smo *Sretan ti rođendan lijepi grade*. Za dva dana grad Zagreb će proslaviti svoj rođendan. Na početku smo odgledali dva kratka prigodna filma koja su nam još više opisala ljepote našega glavnog grada. (<https://youtu.be/0qIMHBRRiHE>, <https://youtu.be/GwIlfXki024>). Iako su mnoga djeca, nažalost, upoznala Zagreb silom prilika jer su morali doći u bolnicu i započeti svoj dug put borbe sa bolešću, mnogi od njih su ga prozvali svojim novim domom. Nakon projekcija filmova razgovarali smo o tome što im se u Zagrebu sviđa, što bi možda promijenili, što bi poboljšali,...

Blagdan Majke Božje od Kamenitih vrata 31. svibnja ujedno je i Dan grada Zagreba. Kamenita vrata sagrađena su vjerojatno već u 13. stoljeću (po nekim povijesnim izvorima 1266.), a bila su dio obrambenog sustava starog Gradeca. Nekada je današnji glavni grad Hrvatske bio opasan zidinama i utverdama, a u njega se ulazilo kroz petero vrata. Kamenita vrata su jedan od najpoznatijih simbola i turističkih atrakcija grada. Poznata su kao zavjetna kapelica i najveće svetište grada u kojem se nalazi slika Majke Božje od Kamenitih vrata.

Zašto se baš taj dan slavi kao Dan grada Zagreba? Naime, Blažena Djevica Marija slavila se i častila u Zagrebu već u srednjem vijeku. Tadašnja naselja Kaptol i Gradec imala su svaki svoju crkvu posvećenu Blaženoj Djevici Mariji (Kaptol – crkva svete Marije na Dolcu; Gradec – gotička crkvića sv. Marije na Gornjem gradu), a glavna godišnja svečanost bila je na blagdan Velike Gospe. U noći s 30. na 31. svibnja 1731. godine veliki požar je poharao Gradec i Kaptol. Požar je zahvatio i Kamenita vrata koja su izgorjela kao i većina kuća. Pregledavanjem zgarišta i pepela tadašnji građani izvukli su sliku Majke Božje (do tada je stajala iznad gradskih vrata) čitavu i neoštećenu, osim okvira koji je bio izrađen od drveta, te je u potpunosti izgorio. Taj događaj se odmah smatrao čudom, te je zaslugom pobožne udovice nekog Moldara (imala je stan iznad Kamenitih vrata) odmah iste godine sagrađen barokni oltar pod svodom gradskih vrata na kojem je i danas izložena slika Majke Božje. Na oltaru iznad slike nalazi se natpis „*Pomoćnica u svim nevoljama i protiv požara*“. Građani su uskoro počeli štovati Majku Božju od Kamenitih vrata i moliti ju za pomoć i zaštitu. Na 260. obljetnicu (1991.) zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić je proglasio Majku Božju od Kamenitih vrata zaštitnicom Grada. U razdoblju između 1993. do 1999. Dan grada slavio 16. studenog (dan kada je Bela IV. *Zlatnom bulom* proglasio Gradec slobodnim kraljevskim gradom). Od 1999. se blagdan Majke Božje od Kamenitih vrata vodi kao Dan grada Zagreba. SRETAN ROĐENDAN GRADU ZAGREBU!

